718/05

Den 3. marts 2005 blev i sag nr. 63.576:

xxxxxx xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx xx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har invalidepension i AP Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/10 2003 har standset udbetaling af invalidepension. Klageren har oprindelig nedlagt påstand om tilkendelse af invalidepension pr. 1/9 2004.

Selskabet har standset udbetalingerne med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3.

Selskabet har i fax af 9/2 2005 anerkendt, at klageren pr. 1/9 2004 opfylder betingelserne for udbetaling og bevilget udbetaling fra 1/9 2004 og foreløbig frem til 1/9 2006. Klageren har i fax - ligeledes af 9/2 2005 - udtrykt utilfredshed med ikke at have fået ydelser fra 1/10 2003 til 1/9 2004, og at ydelserne ikke er bevilget for en længere periode end 2 år.

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1956. Han er uddannet revisor og har arbejdet som sekretariatsleder.

Den 11/1 2002 anmeldte han til selskabet, at han siden den 3/10 2001 havde været sygemeldt på grund af stress, udbrændthed, depression og humørsvingninger. Klageren blev opsagt fra arbejdet med virkning fra 31/5 2002.

Selskabet har oprindeligt udbetalt invalidepension i perioden 1/2 2002 til 30/9 2003.

Den 3/9 2003 har klageren udfyldt erklæring ved tab af erhvervsevne. Det fremgår heraf, at han den 13/8 2003 påbegyndte revalideringsforløb i en 2-årig meritlæreruddannelse. Det tilkendegives samtidig, at starten på seminariet har udløst kraftige stressreaktioner, og at han er i tvivl om, hvorvidt han kan gennemføre uddannelsen. Afgørelse om bevilling af fuld revalideringsydelse blev sendt til klageren fra kommunen den 31/7 2003.

Selskabet meddelte den gang på baggrund heraf i skrivelse af 21/10 2003, at selskabet havde vurderet, at klagerens erhvervsevne ikke var nedsat med 2/3, hvorfor udbetalinger blev standset med virkning fra 30/9 2003.

Af erklæring dateret 19/11 2003 fra speciallæge i psykiatri N.B.C. fremgår bl.a.:

"**Diagnose:**

F40.2 enkeltfobi – klaustrofobi.

F43.1 posttraumatisk belastningsreaktion.

F45.3 Somatoform autonom dysfunktion.

Konklusion:

Det samlede indtryk ved herværende undersøgelse sammenholdt med de medsendte akter er, at J.F. [klageren] har en genopblusset og vedligeholdt posttraumatisk belastningsreaktion samt klaustrofobisk angst og autonome somatiske reaktioner. Det hele grundet svær stresstilstand. Grundlæggende har J.F. formentlig en sensibilitet over for stress med baggrund i et langvarigt belastet og anspændt forhold til faderen i barndommen. Han har imidlertid været i stand til at få en god karriere med chefposter med baggrund i revisor- og økonomiuddannelse.

Den nu hengåede tid (over 2 år) siden det udløsende traume, antyder, at der er tale om en varig tilstand, som efter de diagnostiske begreber kan sidestilles med en personlighedsændring efter katastrofeoplevelse.

Han må siges at være 100 % uarbejdsdygtig inden for erhverv, der på nogen måde minder om erhvervet, hvori den traumatiske hændelse foregik, hvilket vi sige ethvert

økonomi- og revisionserhverv. Han synes med megen besvær at kunne fungere i sin nuværende uddannelse, men er invalideret af sine ticks-lignende symptomer fra mellemgulvet. J.F. vil med sit handikap have store problemer i ethvert erhverv, hvor han skal fungere i samarbejdsrelationer.

Det må stærkt anbefales, at han støttes i den nuværende psykoterapeutiske og medicinsk antidepressive behandling, som synes at kunne dæmpe symptomerne i nogen grad, samt at han støttes i totalt erhvervsskifte, for på den måde at kunne lægge traumet bag sig."

Af lægejournal dateret 29/4 2004 fra E.H., psykiatrisk speciallægekonsulent i Å. Kommune, fremgår:

"Jeg kan tilslutte mig speciallægens vurdering af, at klienten må anses for fuldt uarbejdsdygtig inden for sit hidtidige erhverv og arbejdsfunktioner, som har stort lighedspræg hermed. På denne baggrund må man nok anse, at der foreligger en vis varig begrænsning af klientens arbejdsevne, jf. betragtninger i mit tidligere notat, idet både funktioner med lighedspræg og funktioner uden i en vis grad synes at aktivere hans traume. I forhold til selve lærergerningen synes det belastende at være de situationer, hvor han 'er på' og dermed oplever eneansvaret.

I forhold til de mere akutte symptomer, udløst af meritlæreruddannelsen, foreligger der behandlingsmuligheder, og de behandlingsmuligheder, som speciallægen peger på i relation til klientens livskvalitet, må strengt taget også kunne forventes at ville kunne have virkning på hans funktionsevne, i det mindste i et vist omfang.

Umiddelbart kan man næppe udelukke, at klienten skulle kunne fungere i et veltilrettelagt rutinepræget arbejde i et roligt og trygt arbejdsmiljø, om end han givetvis vil kunne opleve dette som værende en personlig krænkelse i forhold til hans hidtidige arbejdsområder, hvorfor det således i et vist omfang kunne tænkes at opleves som retraumatiserende. Men dette bør dog nok primært afprøves."

Det fremgår af sagen, at revalideringsforsøget blev opgivet, da klageren ikke kunne tåle presset.

I skrivelse af 31/8 2004 har Å. Kommune meddelt, at klageren er tilkendt førtidspension. I begrundelsen er anført:

"Begrundelsen er, at din arbejdsevne efter vores vurdering er nedsat i et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Ved bedømmelsen af, i hvilket omfang din arbejdsevne er nedsat, er der taget hensyn til, at din helbredstilstand udelukker forbedring af arbejdsevnen via aktivering, revalidering eller andre foranstaltninger i et omfang, der vil kunne gøre dig selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Der henvises i øvrigt til den udleverede ressourceprofil.

Vi har lagt til grund, at du lider af posttraumatisk belastningsreaktion, enkeltfobi og somatoform autonom dysfunktion jævnfør psykiatrisk speciallægeerklæring dateret den 19.11.03, som betyder, at du ikke vil være i stand til at begå dig på en arbejdsplads.

Endvidere har vi lagt vægt på din alder, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Efter en samlet faglig vurdering anser vi det derfor for dokumenteret, at din arbejdsevne umiddelbart er nedsat i et omfang, der udelukker selvforsørgelse også i et fleksjob med fornødent skånehensyn."

Af kommunens ressourceprofil, som dannede grundlag for tilkendelsen af førtidspension, fremgår bl.a.:

"**<u>Helbredsmæssige forhold i relation til arbejdsmarkedet</u>**

…

N.B. har udarbejdet erklæringen. Diagnoserne er: enkeltfobi – klaustrofobi, posttraumatisk belastningsreaktion og somatoform autonom dysfunktion.

J.F. vurderes 100 % uarbejdsdygtig indenfor erhverv, der på nogen måde minder om økonomi og revisorerhvervet.

N.B. vurderer, at J.F. med megen besvær fungerer i sin nuværende uddannelse, men er invalideret af sine tickslignende symptomer fra mellemgulvet, samt at J.F.,

med sine handikap, vil have store problemer i ethvert erhverv, hvor han skal fungere i samarbejdsrelationer.

Ved samtale med J.F. ses det, at han særdeles påvirket af situationen. Dette kommer til udtryk ved et voldsomt fysisk symptom, som nærmest gør, at hans åndedræt bliver påvirket, således at han har svært ved at tale 'almindeligt', uden at blive afbrudt at en meget voldsom 'hikke'. Det er som om J.F. bliver 'slået' i maven, uden nogen form for kontrol.

…

Rådgiverens faglige vurdering

Der er store barrierer i forhold til arbejdsmarkedet. Der er tale om en psykisk påvirkning, hvor der kommer fysiske følger, hvilket er temmelig voldsomt. De fysiske påvirkninger virker forstærkende på den psykiske tilstand. Der vurderes derfor at være tale om en temmelig svær situation, som har enorme følger i forhold til J.F.'s erhvervsevne."

Klageren har over for nævnet gjort gældende, at selskabet skal anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Klageren har i skrivelse dateret 31/5 2004 bl.a. anført:

"Jeg vil derfor forsøge at udvide forståelsen for hvad der er min situation. Det har tidligere fremgået af min ressourceprofil, at jeg har mange ressourcer på baggrund af min uddannelse og erfaring, og det er jeg ikke uenig i, men problemet for mig er, at min sygdom og angst forhindrer mig i at bruge mine ressourcer i jobmæssig sammenhæng. Jeg fungerer ikke i situationer, hvor jeg er underlagt krav udefra, som jeg skal leve op til, fordi det udløser angst, anspændthed, stress, søvnbesvær og alle de symptomer, jeg har nævnt så mange gange. Der hvor jeg fungerer nogenlunde, er, hvor jeg er min egen herre, og hvor ingen stiller krav, og hvor jeg kan trække mig, når jeg oplever for meget pres og ansvar. Jeg kan være til nytte på disse præmisser. Jeg har ikke mine ressourcer i rutinepræget arbejde, som udløser nederlagsfølelse at tænke på, og hele min personlighed og arbejdsmæssige karriere vidner da også om, at jeg har oplevet værdi på andre områder. Når jeg reagerer med dårlige tanker på dette forslag, er jeg også bange for at blive trukket ind i de negative og depressi-

ve tanker som let præger mig, og som er voldsomt ubehagelige og ødelæggende for selvværdet. Det er derfor ikke nogen holdbar løsning med rutinepræget arbejde."

Efter at have modtaget speciallægeerklæring af 11/1 2005 fra N.B.C. anerkendte selskabet som ovenfor nævnt, at klageren opfyldte kravene fra den 1/9 2004; derimod fandt selskabet, at kravene ikke var opfyldt for perioden 1/10 2003 - 1/9 2004.

I speciallægeerklæringen er bl.a. anført:

"**INTERKURRENTE SYGDOMME:**

I oktober 2004 var JF indlagt på F. sygehus til operation for vandbrok i pungen. Han er uændret plaget af sin anale eksem, der hyppigt blusser op.

Hans astma er ligeledes uændret, dog nævner han, at han det sidste halve år har måttet tage ekstra forebyggende medicin.

JF er blevet tiltagende plaget af spændinger i muskulaturen medførende muskelsmerter og hovedpine, som han aldrig tidligere har oplevet. …

TIDLIGERE PSYKISK:

Idet der henvises til min speciallægeerklæring af 19.11.2003 skal det tilføjes, at JF fortsat har været i kontinuerlig behandling hos praktiserende speciallæge i psykiatri J.P. og at han som nævnt har haft sin familie med til behandling. Han går nu ca. hver 10-12 dag og har i en længere periode haft ægtefællen med. Han nævner, at han gennem terapien får bearbejdet sin problemstillinger, men at han ikke mærker samme fremgang som tidligere i terapien.

…

PSYKIATRISK VURDERING:

48 årig mand med udseende alderssvarende. Vågen, klar, samlet og relevant. Fremtræder i dagens samtale lidt mindre anspændt end ved min første undersøgelse af ham. Imidlertid er hans kraftige trækninger i mellemgulvet, der medfører stødende hikkelyde og generende hostelyde mere udtalte. De er konstant til stede under hele samtalen, også når han tier. Han angiver, at de er mere højlydte end når han befinder sig i sit vante miljø. Trækningerne og lydene har som tidligere angivet et ticagtigt præg. Kontakten er i øvrig god og JF svarer adækvat og beredvilligt.

…

KONKLUSION:

…

I min undersøgelse af 11. november 2003, noterede jeg mig, at der var gået over 2 år siden det udløsende traume og at der allerede på dette tidspunkt diagnostisk var tale om en varig tilstand med præg af personlighedsændring efter katastrofeoplevelse. Dette bekræftes ved undersøgelsen i dag nu godt 3 år efter det udløsende traume og JF må på baggrund af dette siges at have en kronisk belastningsreaktion og deraf følgende personlighedsændring samt svært invaliderende stress relaterede symptomer i form af depressiv tilbøjelighed, stemningslabilitet, angst- og fobireaktioner samt somatoforme symptomer. Han har gennem langvarig terapi lært at leve med sin tilstand og opnå nogen yderligere bedring i tilstanden gennem anden form for terapi end den igangværende og JF må indstille sig på at tilstanden er kronisk."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§1 Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**

Stk. 1. Ret til invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Invalideforsikringssum udbetales kun, hvis den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder forudsat, at nedsættelsen er varig.

Stk. 3. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede – efter AP Pensions skøn – ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer medlignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Stk. 4. Er den forsikrede under revalidering, har den forsikrede ikke krav på invalideerente og præmiefritagelse."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og bemærker, at klageren med virkning fra 1/9 2004 er tilkendt førtidspension. Nævnet lægger på baggrund af ressourceprofilen til grund, at klageren ikke vil kunne fungere inden for det hidtidige erhverv. Nævnet lægger endvidere i overensstemmelse med begrundelsen for tilkendelsen af førtidspension til grund, at klagerens helbredstilstand udelukker forbedring af erhvervsevnen via aktivering, revalidering eller andre foranstaltninger, hvilket tillige støttes af det mislykkede forsøg på omskoling.

Nævnet finder herefter, at klageren har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne pr. 1/9 2004 er nedsat med 2/3, således som selskabet nu har erkendt, og med virkning for 2 år.

Nævnet finder ikke grundlag for at pålægge selskabet yderligere forsikringspligt, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand

Underskrevet i formandens fravær

Henning Jønsson
direktør